Cumhuriyet

BASIN AHLÂK YASASINA UYMAYI TAAHHÜT EDER

Sahibi : NAZİME NADİ ● Genel Yayın Müdürü ECVET GÜRESİN ● Sorumlu Yazı İşleri Müdürü EROL DALLI ● Basan ve Yayan CUMHURİYET MATBAACILIK ve Gazetecilik T. A. Ş. - Cağaloğlu Halkevi sokak No. 39-41

BÜROLAR

Yener Ap. - Yenişehir Telefon: 12 09 20 - 12 09 66 - 12 95 44 17 57 35 ● İZMİR: Fevzipaşa Bulvarı, Afşaroğlu İşhanı 104-105. Tel: 31230

GÜNEY İLLERİ: Küçüksaat Meydanı Edirne Hanı ADANA Telefon: 4550 ★ ANKARA: Atatürk Bulvarı

ABONE ve İLÂN

	Türkiye	Harici
Senelik	75.00	198.00
6 aylık	40.00	99.00
3 aylık	22.00	49.50

Başlık (Maktu) 225 Lira
2 — 3 — 4 — 5 inci sahifelerde (santimi) 50 »
6 — 7 nci sahifeler 45 »
Nişan, Nikâh, Evlenme, Doğum (Maktu) 85 »
Ölüm, Mevlit, Teşekkür ve kayıp arama 5 cm 100 »
Ölüm, Mevlit, Teşekkür (2-3 cü) 5 cm 150 »

SAYISI 25 KURUŞ

Danimarka'da iktidar partisi seçimi kaybetti

KOPENHAG, (a.a.) — Başbakan Jens Otto Krag'ın 14 yıldanberi iktidarda bulunan Sosyal Demokrat Partisi, dün yapılan genel seçimlerde mağlûbiyete uğramıştır.

Seçim sonuçlarının alınmasından sonra televizyonda konuşan Başbakan Otto Krag, iktidar partisinin mağlûbiyeti teslim ettiğini ve hükümetin bugün istifa edeceğini söylemiştir.

SOSYAL SİGORTALAR KAPSAMINA GİRDİLER

ANKARA, (Cumhuriyet Bürosu) Cumhuriyet Senatosu'nun dünkü birleşiminde, Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü işçileri, emekli Sandığı askeri fabrikalar tekaüt ve muavenet sandığının Sosyal Sigortalar Kurumuna devredilmesini öngören kanun tasarısı, görüşülerek kabul edilmiştir.

Kanuna göre, bundan sonra Devlet Demiryolları ve Limanları İşletmesi Genel Müdürlüğü işçileri ile askeri fabrikalar muavenet sandığında çalışan işçiler, Sosyal Sigortalar kapsamına alınacaktır.

Daha sonra 1967 bütçesinin finansmanı için 500 milyon liralık iç istikraz yapılmasını öngören kanun tasarısı ile Türk Parasının Kıymetini Koruma Kanununun yürürlük süresinin uzatılması hakkındaki kanun tasarıları da kabul edilmiştir.

Gebze Belediye Başkanı dövüldü

GEBZE — Önceki gün saat 21.30 da Şehir Kulübünden evine gitmekte olan AP'li Belediye Başkanı Mehmet Üstündağ, üç belirsiz kişi tarafından sopa ile dövülerek bayıltılmıştır. Sanıklar, daha sonra kaçmıştır.

Belediye Başkanı Mehmet Üstündağ, daha sonra ifadesinde, **«Dövülme olayının, 1 milyon liralık bir ihalede bir müteahhidin rüşvet teklif ettiğini, fakat bunu kabul etmediğini, tertibin de bundan ileri gelebileceğini»** söylemiştir. Olaya İzmit Valisi ve Savcı el koymuştur.

Eskişehir tiyatro salonu yandı

ESKİŞEHİR — Büyük emek ve harcamalarla yapılan eski Belediye Tiyatrosu salonu dün gece sabaha karşı anlaşılamıyan bir nedenden dolayı tamamen yanmıştır. Son günlerde bazı şehir sorunları yüzünden tenkidlere uğramakta olan Belediye Başkanı Sabahattin Günday, yangın sırasında fena halde üzülmüş ve sinirli halde çevresine «Bu beni sabotedir» demiştir. Yangın, içinde bulunduğu Elektrik İşletmesi binasına geçmeden itfaiyece kontrol altına alınarak söndürülmüştür.

Anadolunun en güzel ışıklandırma tertibatına sahip olduğu yetkililerce açıklanan tiyatro, geçen yıl kadrosu lâğvedilince Belediyenin nikâh salonu olarak kullanılmaya başlanmıştı.

Amerika da Cuntayı tanıdı

WASHİNGTON, (AP) — B. Amerika Dışişleri Bakanlığı, dün, Yunanistanla normal diplomatik ilişkilere tekrar başlandığını resmen doğrulamış, ancak bir sözcü: **«Amerika, Kıral Konstantin'i Yunanistan'ın Devlet Başkanı olarak tanımaya devam etmektedir»** demiştir.

Aynı gün içinde İspanya da, Yunan Cuntasını diplomatik alanda tanıyan devletlere katılmıştır.

VEFAT

Tüccardan merhum İsmail Bakkalbaşı ile Besime Bakkalbaşı'nın sevgili kızları. Mes'adet Affan Unan'ın kıymetli kardeşi. Ali Bakkalbaşı, Gülgün Fatoş, Mehmet ve Şadan Bakkalbaşı'nın amcazadeleri, Mefharet Yeker. Dr. Fikret Erkman, Perizat Onay, Seza Başar, Aylâ Alemdar ve Yiğit Bozkurt'un teyzezadeleri, Dr. Hasan Onuk Feridun ve Cemal Onuk'un yengeleri, merhum Nafiz Onuk'un eşi

FERZAN ONUK

23 Ocak Salı günü Allahın rahmetine kavuşmuştur. Cenazesi 24 Çarşamba günü Teşvikiye camiinde öğle namazından sonra Karacaahmetteki aile kabristanına defnedilecektir.

Cumhuriyet — 720

TOPLANTI

BİRLEŞMİŞ MİLLETLER TÜRK DERNEĞİ

Âdi Genel Kurul toplantısı, 31 Ocak 1968 Çarşamba günü saat 17.30, da nisap olmadığı takdirde, 29 Şubat 1968 Perşembe günü, aynı saatte, Dernek lokalinde yapılacaktır. Üyelerimizin teşrifleri rica olunur.

İdare Heyeti

GÜNDEM:

1— Başkanlık divanı seçimi, 2— İdare Heyeti raporunun okunması, 3— Denetçiler raporunun okunması, 4— İdare Heyetinin ibrası, 5— Yeni bütçenin müzakeresi, 6— Yeni Yönetim Kurulunun ve Denetçilerin seçimi, 7— Dilekler.

(Heriş Reklâm: 255 — 732)

AP, İçtüzük değişikliğini

(Baştarafı 1. sahifede)

veya hükûmet adına Bakanlar Kurulu üyelerinden birinin teklifi ve genel kurulun kararı ile mutad toplantı günlerinin dışında gün ve konu tesbit edilerek özel gündemli birleşimler yapılabilir. Bu birleşimlerde münhasıran kararlaştırılan gündem konuları görüşülür.»

157. Madde

İçtüzüğün 157. maddesinde yapılması istenen değişiklikte; gensoru önergelerinin gündeme alınıp alınmamasının, verilişinden sonraki iki mutad birleşimde görüşülmesi, konuşmaların 15 dakika ile sınırlandırılması ve önergenin gündeme alınıp alınmamasının iş'arî oyla kararlaştırılması öngörülmektedir.

Anayasa Komisyonunun kabul ettiği tüzük değişikliği hakkında, Muş Milletvekili Nermin Neftçi ve İstanbul Milletvekili Coşkun Kırca, muhalefet şerhi vererek, teklifin tamamen Anayasaya aykırı olduğunu öne sürmüşlerdir.

Neftçi, **«Gensoru müessesesinin, bir İçtüzük müessesesi değil, bir Anayasa müessesesi olduğunu»** belirtmiş ve içtüzük değişikliğini, bir **«Hile-i şer'iye»** şeklinde nitelemiştir.

MP engellemeye karar verdi

Millet Partisi Meclis Grupu, dün toplanarak, Meclis İçtüzüğü değişikliği ve Seçim Kanununu değiştirme teşebbüslerine karşı çıkılmasına karar vermiştir.

Grup bildirisinde, bu teşebbüslerin rejimin geleceğini tehlikeye düşüreceği belirtilmektedir.

YTP de engelleyecek

Dün toplanan YTP Meclis Grupu da İçtüzük değişiklik teklifi ve Seçim Kanunu tasarısına karşı engelleme yapmayı kararlaştırmıştır.

CHP Grupu, bir karara varamadı

CHP Ortak Grupunda dün, Meclis engellemelerini önlemek için AP liler tarafından hazırlanan İçtüzük değişikliği teklifi ve Seçim Kanunu değişikliği konuları görüşülmüş, bir konuşma yapan Genel Sekreter Bülent Ecevit: **«AP iktidarı Anayasanın sosyal ve ekonomik hükümlerini geniş ölçüde değiştirerek Türkiyede yoksul halk yararına âdil bir düzen kurulmasını önlemek istiyor. Bu kadarla da kalmıyor, ayrıca iktidarı demokratik ölçüler içinde sınırlayan bazı Anayasa hükümlerinden de kurtararak siyasi demokrasiden bile uzaklaşmak istiyor»** demiştir.

Ecevit, Mecliste engelleme yapılmasını istemiştir.

Grup toplandıktan sonra, grup yönetim kurulları ve genel merkez üyelerinin toplantısından alınan ve İçtüzük değişiklik teklifi ile Seçim Kanunu değişikliğine karşı yürütülecek olan engelleme kararı, Grup Genel Kuruluna Başkanlık sunusu olarak bildirilmiştir.

Söz alan üyeler, bu konuda görüşlerini ifade etmişlerdir. Bu arada söz alan Turgut Göle, ve Osman Yeltekin gibi grup üyeleri CHP nin küçük partileri milli bakiyeyi savunarak koruduğunu, ancak CHP nin bu tutumuna küçük partilerin olumlu davranışlarla cevap verme diğini belirtmişler, küçük partilerin tutumu belli olduktan sonra Seçim Kanun ve Tüzük tadili konusunda bir karara varılmasını istemişlerdir.

Yaşar Akal, «engellemeyi haklı bir zeminde yapmalıyız. Geçen defa AP liler bizim yaptığımız engellemeyi istismar ettiler. Bu konuda dikkatli olmalıyız» demiştir.

Ecevit'in konuşması

Genel Sekreter Bülent Ecevit, yaptığı uzun konuşmada özetle şunları söylemiştir:

«CHP olarak biz, Anayasa ve demokratik rejime yönelen her tehlikenin hattâ tehlike ihtimalinin karşısına bütün gücümüzle karşı çıkmak zorundayız. AP iktidarının gerek Meclis tüzüğünde, gerek seçim sisteminde yapmak istediği değişikliklerin amacı, Anayasayı değiştirebilmektir. AP sorumluları bu niyetlerini saklamıyorlar. Böyle bir tehlikenin karşısına iki yıl önce Mecliste bütün gücümüzle dikildik. Bugün başka türlü hareket edemeyiz. Sayın Genel Başkanımızın belirtmek istediği tehlikelerin kapsamına en başta Anayasa düzenine yönelen tehditler girmektedir. AP iktidarı Anayasanın sosyal ve ekonomik hükümlerini geniş ölçüde değiştirerek Türkiyede yoksul halk yararına âdil bir düzen kurulmasını önlemek istiyor. Bu kadarla da kalmıyor. Ayrıca, iktidarı demokratik ölçüler içinde sınırlayan bazı Anayasa hükümlerinden ve müesseselerinden de kurtularak siyasi demokrasiden bile uzaklaşmak istiyor.»

Ecevit İçtüzükte ve seçim sisteminde değişiklik yapmak isteyerek AP nin kendi içinde başlayan muhalefeti sindirmeğe çalıştığını, TİP in, CKMP nin ve GP nin, AP aleyhine örgütlendiğini ve genişlediğini, milli bakiye değişmediği takdirde YTP deki dağılma eğiliminin zayıflayacağını belirtmiş ve şöyle devam etmiştir:

«Başlangıcından beri AP, TİP'in Parlâmentoya girmesini önlemeye çalışır. Milli bakiye sistemi kalkarsa, TİP'in Parlâmentoya giremeyeceğini düşünür. Kısmen de bu düşünceyle AP iktidarı milli bakiyeyi kaldırmak istemektedir. Oysa, demokrasi devam ettiği sürece, TİP Parlâmentoya girmese de bir ölçüde gelişmeye devam edecektir. Üstelik o zaman bu gelişme rejimin daha da aleyhinde olur. Şunu kabul etmek gerekir ki TİP, Parlâmentoya girdiğinden beri büyük ölçüde değişmiştir. Parlâmento dışında TİP'in çok daha solunda bazı topluluklar ortaya çıkmaya başlamıştır. TİP, Parlâmento dışında kalırsa, o çevrelerin kucağına itilebilir.»

Ecevit, AP'nin milli bakiye sistemi kaldığı takdirde bir daha tek başına hükûmet kurma imkanını bulamayacağını bildiğini, bu sebepten seçim sistemini değiştirmek istediğini ve Adalet Partisinin seçim sistemini değiştirmek istemesine âmil olan bu görüşlerde rejim yönünden büyük tehlikeler olduğunu öne sürmüştür.

Ecevit daha sonra, özetle şunları söylemiştir:

«Seçim sistemi değiştirilip yeniden iki partili bir ortama dönülmesi milleti gene 1960 öncesinde olduğu gibi iki hasım cepheye bölebilir. Milli bakiye sistemi ile partilerin çoğalması, siyasal mücadeleyi çok yumuşatmış ve medenileştirmiştir. Kaldı ki, yeni girdiğimiz özgürlük ortamında bir arayış dönemindeyiz. Yeni su yüzüne çıkan sosyal ve ekonomik sorunlarımıza değişik eğilimlerle topluluklar ve partiler değişik yönlerde çözüm yolu arıyorlar. Bunun daha bir süre devam etmesi gerekir.»

Ecevit özetle şunları söylemiştir:

«Türkiyede demokrasinin yaşaya bilme mucizesinin, tek sırrı olmamakla beraber, sırlarından biri de milli bakiye sistemidir. Bu sistem, kaldırıldığı takdirde Türkiye AP iktidarının da açıkça istediği gibi bir güçlü hükûmet dönemine girmiş olacaktır. Oysa, şimdi bize güçlü hükûmetten önce, güçlü demokrasi gereklidir. Bazı kimseler şöyle düşünebilirler :

(Anayasa değişirse değişsin, rejim yıkılırsa yıkılsın yeniden mücadele ederiz), fakat öyle bir korkunç ihtimâl karşısında yeni den mücadele imkânı kolay olmayacaktır. 27 Mayıs devriminden sonra kurulan milli birlik idaresi dünya ölçüsünde bir istisna idi. Demokratik rejimi yeniden kurmayı amaç edinmişti. Ayni talihli durumla bir daha karşılaşabileceğimizi ummak aşırı bir iyimserlik olur.»

Millî bakiye kalktığı takdirde CHP nin daha fazla Parlâmento üyeliği kazanabileceğini ileri sürenlere karşı Ecevit, «Asıl gerekli olan demokrasinin yaşamasıdır. Demokrasi yaşamazsa CHP de yaşayamaz» demiştir.

Mecliste engellemenin antipatik olacağı görüşlerine karşı ise Genel Sekreter şöyle cevap vermiştir :

«AP iktidarı halk yararına hangi teklifi getirmiştir de CHP bunu engellemiştir? Aksine Mecliste halk yararına bütün kanun tekliflerini AP engellemektedir. Herkes biliyor ki biz, Mecliste ancak rejime ciddî bir tehlike yöneldiğini gördüğümüz vakit engelleme yaparız. Şimdi de böyle bir tehlikenin karşısında bulunduğumuz için, gerektiğinde engelleme yapmamız lâzımdır.»

İstiyenler, istemiyenler

CHP Grupunun öğleden sonraki oturumunda bâzı üyeler, engelleme yapılıp yapılmaması konusunda şüphelerini belirtmiş, geçen dönemde yapılan engellemenin olumsuz sonuçlarını hatırlatarak, engelleme yapılmamasını istemişlerdir. **Ali Cüceoğlu ve Cengiz Nayman** gibi üyeler, bu yolda konuşmuşlardır.

Orhan Birgit, Salim Hazerdağlı, Fikret Gündoğan, Nermin Neftçi ve Murat Öner ise, engelleme lehinde konuşmuşlardır. Neticede, Grup Yönetim Kurullarının engelleme konusu tekrar görüşülerek yeni hazırlıyacakları bir sunuşla bu konuyu Grupa tekrar getirmeleri kararlaştırılmıştır. Bundan sonra, Grup, dağılmıştır.

AP Grupu

Diğer taraftan, AP Millet Meclisi Grupu, dün Sabit Osman Avcının başkanlığında toplanmış ve İçtüzük değişikliği konusunda Anayasa Komisyonu Başkanı İsmail Hakkı Yıldırım, Grupa bilgi vermiştir.

Grup toplantısı açıldıktan sonra Başkanlık Divanı, Grupa bir sunuş yapmıştır. Bu sunuşta AP li milletvekillerinin Ankaradan ayrıl mamaları istenmiş, ayrıca Ankara dışındaki milletvekillerinin Ankaraya çağrıldığı belirtilmiştir.

Seçim Kanunu

Bugün AP Genel İdare Kurulunda görüşülecek Seçim Kanunu tasarısı, millî bakiyeyi kaldırmayı öngörmektedir. Ancak bazı yetkililer, Mecliste geçen yıl verilmiş bir kanun tasarısı bulunduğunu, Meclise yeniden bir tasarı göndermenin ve bu konuyu genel idare kurulunda görüşmenin lüzumsuz olduğunu öne sürmekte: **«Yeni bir geçici komisyon kurarız, bu komisyan, Mecllsteki tasarıyı yeniden ele alır, değişiklik yapılacaksa yapar ve Meclise göndeririz»** demektedirler.

Ancak, Mecliste bulunan tasarı, Senato seçimlerinin çoğunluk sistemi ile yapılmasını öngörmektedir. AP yöneticileri arasında sonradan bu görüş değişmiş ve Senato seçimlerinin *nispî sisteme* göre yapılmasında fayda olacağı kararlaştırılmıştı.

Tekzip

Cumhuriyet Gazetesi Mes'ûl Müdürlüğüne

İstanbul Gazetenizin 9.1.1968 tarihli nüshasının 7 nci sahifesinde (İşi azıtan nurcular, polisede kafa tuttular) başlıklı yazı kısmen hakikate aykırı görülmüştür.

Söyle ki;

Hâdise günü Ispartada Ulu camide 18 sahsın başlarına takke giymiş olmaları dikkati çekmiş ve kendileri Emniyet Müdürlüğüne sevkle sorguları yapılmıştır.

Sanıklar sorgularında Nurcu olduklarını açıkça beyan etmişlerdir.

Haklarında vaki ikrarları dolayısiyle âmme dâvası ikame edilmiştir.

Sanıkların sorguları sırasında zabıtaya muhalefette bulundukları hususunda memuriyetimize herhangi bir ış'ar ve şikâyet vâki olmamıştır.

Keyfiyetin bu yolda efkârı umumiyeye tavzihan duyurulmasını rica ederim 19.1.1968

Isparta C. Savcı Yardımcısı
Celâl Taygun

İşçilerin kıdem tazminatı

(Baştarafı 1 sahifede)

Amerikalı Müşavir

«İşsizlik Sigortası Kanunu Tasarısına» kıdem tazminatının kaldırılmasına ilişkin madde A.B.D. Çalışma Bakanlığı Müşaviri Forest L. Miller'in hazırladığı «Özel» bir rapora dayanılarak konulmuştur.

Miller'in 1967 yılı Temmuz ayında Çalışma Bakanlığına gönderdiği **«Özel»** rapor'un **«Kıdem tazminatları»** bölümünde özetle şöyle denilmektedir :

«İşverenlerle yapılan müzakereler göstermiştir ki, kıdem tazminatlarının mali sonuçları önemli karışıklıklar arzetmekte ve işverenlere malûm olmayan ve fakat ağır bir mali külfet yüklemektedir.

Ekonomik duraklama zamanlarında (kısa bir süre için de olsa) hammaddelerin yetersizliği, işveren için yıkıcı olabilir. Bu nevi duraklamalar çok sayıda işçi istihdamını icabettirecek yeni bir teşebbüsün kurulmasında işvereni bu teşebbüsünden geri çevirebilecektir.

Bu sebeplerin neticesi olarak, müessir bir işsizlik sigortası sistemi, eninde sonunda kanunun öngördüğü kıdem tazminatının sağladığı teminatın yerine geçecektir.

İşsizlik Kanunu gereğince, işçiye ödenek ödemeye başladığı tarihten itibaren işveren adına tahakkuk edecek olan kıdem tazminatı sorumluluğunun ortadan kalkmasını tavsiye ederiz.»

İşsizlik ödeneği

Tasarıya göre, işsiz kalan sigortalıya Kuruma başvurma tarihini takip eden bir yıl içinde 18 haftaya kadar (4,5 aylık) ödenek verilecektir. İşsizlik halinde verilecek işsizlik ödeneği, sigortalının ödemeye esas olan kazancının yarısı olarak tesbit edilmiştir. Ayrıca, işsiz kalan işçiye geçindirmekle yükümlü olduğu en çok 3 kişi için de günlük kazancının yüzde 5'i oranında ödeme yapılacaktır.

Örnek olarak tasarının kanunlaştığı tarihten itibaren 10 yıl süre ile bir iş yerinde çalışan ve aylık ücreti 1.000 lira olan bir işçi, işinden çıkarıldığı takdirde bir yıl içinde 18 haftalığının yarısı tutarında yani 2.250 liralık işsizlik yardımı ödeneği alacaktır

Kanunun kapsamı

Tasarıya göre, işsizlik sigortası yardımlarından Sosyal Sigortalara bağlı olan işçilerle, çarşı ve mahalle bekçileri yararlanabilecektir.

Tasarıda işsizliğin tanımı şöyle yapılmaktadır :

«Sigortalı bir işte çalışırken kendi kusur ve kabahati olmadan işini kaybeden, çalışmaya hazır olan, zihni ve bedeni durumu teklif edilecek işte çalışmaya müsait bulunan ve bu kanunda belirtilen diğer vasıf ve şartları haiz olan kimseye işsiz denir.»

Sigortalının kasti veya suç sayılır bir hareketi yüzünden işsiz kalması, İş Kanunu hükümlerine uymadığının tesbiti halinde işçi işsizlik sigortasından yararlanamayacaktır.

Özellikle işçinin kusuru olmadan işten çıkarıldığının tesbiti çok güç olduğundan, bunun işverenler tarafından istismarının her zaman mümkün bulunduğundan, bu maddenin tatbikatta büyük karışıklıklara yol açacağı belirtilmektedir.

Yardımlar

Tasarının kanunlaşmasından sonra İş ve İşçi Bulma Kurumunun adı **«İş ve İşçi Bulma ve İşsizlik Sigortası Kurumu olarak değiştirilecek ve İşsizlik Sigortası ile ilgili işler bu kurumca yürütülecektir.»**

İşsiz kalan işçiye Kurumca şu yardımlar yapılacaktır :

1. İşsizlik ödeneğinin verilmesi,
2. Sigortalının son defa çalışmakta olduğu iş veya iş yerinin bulunduğu Belediye sınırları dışındaki bir iş veya işyerine gönderilmesi halinde nakil masraflarının ödenmesi.

İşsiz kalan işçi yeni bir işe yerleştirilmek için Kuruma başvurabilecek, uygun bir işe yerleştirilemeyen işçi için yeni bir meslekte çalışabilmesi için yetiştirme kursları açılabilecektir.

İşsiz kalan işçinin yerleştirileceği yeni işyeri ilk çalıştığı Belediye sınırlarının dışında ise, yeni iş yerine gitmek için gerekli yol masrafları Kurumca karşılanacaktır.

Tasarıya göre, işsiz kalan sigortalı, durumunu doğrudan doğruya kuruma bildirecektir.

Prim

İşsizlik Sigortası primi, sigortalının kazancının yüzde 3 ü olarak tesbit edilmiştir. Bunun yüzde 1,5 u sigortalı, yüzde 1,5 u ise işveren tarafından karşılanacaktır.

4 H. bombası

(Baştarafı 1 nci sahifede)

gömüldüğü bildirilmektedir.

Savunma Bakanlığının kaza ile ilgili açıklaması, Grönland'ın «sahibi» Danimarka'da, halkı büyük bir heyecana sevketmiştir

Danimarka topraklarında nükleer silâhları yasaklamış olduğundan, bazı şehirlerde derhâl Amerikan aleyhtarı nümayisler başlamıştır.

Savunma Bakanlığından öğrenildiğine göre **«B-52»** uçağından parasütle atlayan yüzbaşı Curtis Criss Jr. geceyi buzlar üzerinde geçirdikten sonra kurtarılmıştır. Donma tehlikesi ile karşı karşıya kalan ve omuz kemiklerinden biri kırılan Criss *hastahaneye kaldırılmıştır.*

Uçağın yedi kişilik mürettebatından altısı kurtarılmış, bir kişi ölmüştür.

«Vakit çok erken»

Washington'daki Danimarka Büyükelçiliğinin sözcüsüne göre, kötü hava şartları soruşturmayı ve kurtarma faaliyetini aksatmıştır. Buzun bu kesimde, 1.85 metre kalınlığında olacağını tahmin eden sözcü, **«uçağın buzu delip delmediğini tartışmak için vakit çok erken»** demiştir.

14. Nükleer kaza

Thule'deki olay Amerikalıların 1958 den bu yana 14 üncü **«Nükleer kaza»** sıdır. Bu kazaların beşi, muhtemel bir nükleer saldırıya karşı derhâl harekete geçebilmek için gece gündüz havada nöbet tutan **«B-52»** lerle ilgilidir. Bundan iki yıl dört gün önce Palomares'te kaydedilen kazada bir **«B-52»** nin başka bir uçakla çarpışarak düşmesi sonucunda Akdeniz'e gömülen nükleer başlıklar Amerikayı güç durumda bırakmıştır.

Kuzey Kore

(Baştarafı 1. sahifede)

Amerika'nın açıklamasına göre, **«Pueblo»**, Kuzey Kore sahillerinin 40 kilometre açıklarında seyrederken, bâzı silâhlı kimseler gemiye çıkmış ve tekneyi Wonsan'a götürmüştür. Bu arada, bir Kuzey Kore hücumbotu da, **«Pueblo»**ya yanaşarak, Amerikan gemisinin kendilerini takip etmesini, aksi halde ateş açacaklarını bildirmiştir. Birkaç saat sonra da üç Kuzey Kore hücumbotu daha görülmüş ve bunlar, Amerikan gemisinin etrafını sarmıştır. **«Pueblo»**da 6 subay, 75 asker ve 2 sivil vardır.

Millî Güvenlik Kurulu toplantıya çağırılıyor

«Pueblo»nun Kuzey Kore devriye botları tarafından yakalanması, Amerikan Kongresinde büyük bir infiâle yol açmıştır. Bir kısım üyeler, bunun **«Savaş ilânı»** demek olduğunu söylemiş, Dışişleri Bakanı Rusk ise, **«Son derece vahim bir gelişme»** demiştir.

Başkan Johnson'ın, olayı müzakere etmek üzere Millî Güvenlik Kurulu'nu toplantıya çağıracağı bildirilmektedir.

Donanma kaynakları Amerikan iç savaşından bu yana **«Pueblo»**nun denizde ele geçirilen ilk Amerikan teknesi olduğunu belirtmişlerdir.

Amerikan Savunma Bakanlığı ise, Kuzey Kore'nin, Güney üzerindeki baskıyı hissedilir derecede arttırmasından sonra tetikte bulunmaya karar vermiştir.

Öfke ve şaşkınlık

Olaydan şaşıran ve öfkelenen Amerikan ilgililerine göre, **«Butâciz taktiğinin iki gayeye hizmet ettiği»** anlaşılmaktadır :

1. **Güney Kore birliklerinin Güney Vietnam'a sevkini engellemek.** (Halen Güney Vietnam'da 46 bin Güney Kore askeri ile 10 bin kişilik bir istihkâm tümeni bulunmaktadır.)
2. **Güney Kore iktisadiyatının güçlenmesini yavaşlatmak.**

Dr. Küçük'e

(Baştarafı 1 sahifede)

Kıbrıslı Rumlar, Cumhurbaşkanı Yardımcısı seçiminin kanunîsi olduğunu söylemekteyseler de, aynı gün, Başpiskopos Makariosu Cumhurbaşkanlığına seçmek için sandık başına gideceklerdir. Kıbrıslı Türkler, Adadaki Rumların, Mehmet Zekâyı iki topluluk arasındaki anlaşmazlığın çözümlenmesi için **«görüşmeci»** olarak kabul edeceklerı ümidinde olduklarını açık lamışlardır.

«Dr. Küçük'ten daha makbul bir temsilci»

Gözlemcilerin kanaatince, **(AP Ajansına göre)**, Kıbrıs sorununun nihaî bir hal çaresine bağlanması için ilerde Rum tarafıyla yapılacak herhangi bir müzakerede Yargıç Mehmet Zekî; Dr. Fazıl Küçük'e kıyasla Kıbrıs Türk camiasının daha makbul ve münasip bir *temsilcisi olabilecektir.*

Makarios reddetti

Öte yandan Ankara hükümetinin, limanların ve Adaya silâh sokulmasının Birleşmiş Milletler Kuvvetleri tarafından kontrol edilmesi ve Kıbrıs Rum Muhafız Birliğinin lâğvı yolundaki isteklerini, Makarios hükümeti reddetmiştir

İnfilâk

Kıbrısın Güneyindeki Magosa şehrinin Rum mahallesinde dün akşam patlayan bir plâstik bomba bir evin ciddî şekilde hasara uğramasına sebep olmuştur. Patlama sırasında ölen olmamıştır.

VEFAT

Van'ın eşrafından merhum Hacı İzzet ve Mahbube Kösereisoğlu kızı eski Adalar Emniyet Âmiri merhum Zübeyir Bayramoğlu refikası ve eski Van Belediye Reis ve Milletvekillerinden Şükrü Kösereisoğlu'nun hemşiresi mütercim Mesrure Bayramoğlu ve Osmanlı Bankası Ankara Yenişehir Şubesi Müdürü Hasan Bayramoğlu'nun anneleri Dr Gülçin Bayramoğlunun kayınvalidesi Deniz ve Ayşegül'ün baba anneleri salihatı nisvandan

ZAHİDE BAYRAMOĞLU

Hakkın rahmetine kavuşmuştur. Cenazesi 24/1/1968 çarşamba (bugün) Şişli Camiinde öğle namazı kılındıktan sonra Büyükada'daki aile kabristanına defnedilecektir. Tanrı rahmet eylesin

BAYRAMOĞLU AİLESİ

İlâncılık: 4635/725

Türkiye 134, Yunanistan 66 milyon dolar askerî yardım alacak

(Dış Haberler Servisi)

WASHİNGTON — Amerikanın Vietnam dışındaki dış ülkelere askeri yardım giderleri, 1966 - 1967 mali yılında % 10 a yakın oranda azalmıştır. Beyaz Sarayda kongreye sunulmak üzere dün yayınlanan bir raporda belirtildiğine göre, 1965-1966 mali yılındaki 1,043 milyon dolarlık askeri dış yardım giderlerine karşılık, 1966-1967 yılındaki askeri dış yardım giderleri 952 milyon dolar olmuştur.

Türkiyenin payına 134 milyon dolar düşmektedir. Yunanistan ise 66 milyon dolar almaktadır.

Başkan Johnson, kongreye gönderdiği bir mektubunda dış yardım programının Amerikan güvenliği ve barış için bir yatırım olduğunu belirtmiş ve şöyle demiştir :

«Modern çağda alınan derslerin en belirlisi insanların en eski düşmanı yıkıcı kuvvetdir. Açlık, hastalık ve cehaletin olduğu yerde şiddet hareketleri için şartlar yaratılmış demektir.

20 yıldır amerikanın belli bir dış yardım maksadı vardır. Bu, çatışmaların sebeplerini ortadan kaldırarak çatışamların çıkmasını önlemek, böylece barış içindeki bir dünyada kendi güvenliğimizi teminat altına almaktır. Yardım projelerinin tatbiki pek kolay değildir, fakat yine de bu projeler gerçektir.»

Kimler ne alıyor?

Bu dış yardım giderlerinin % 76.9 u Asya ve Ortadoğuya sarfedilmiştir. Asya Kıtası ve Yunanistana yapılan yardım tutarı 689 milyon dolara yükselmiştir. Amerikan askeri dış yardım programından faydalanan belli başlı ülkeler şunlardır :

— **Türkiye : 134 milyon dolar**
— **G. Kore : 159 milyon dolar**
— **Formoza : 90 milyon dolar**
— **Yunanistan : 66 milyon dolar**
— **Tayland : 60 milyon dolar**
— **İran : 36 milyon dolar**
— **Filipinler : 26 milyon dolar**
— **Ürdün : 12 milyon dolar.**

Demirel

(Baştarafı 1. Sahifede)

AP Türk demokrasisinin kim isterse istesin, bir kördövüşü ile neticelenmiyeceğine kanidir ve medeni, ölçülü siyasi mücadelenin daima taraflısı olmuştur. Açıkta yapılan âleni siyasi mücadelenin daima teşvikcisi olmuştur. Türk demokrasisinin önüne konacak engelleri asacağına da inanmıyız tamdır. AP. Türk siyasi hayatını tenakuzlardan kurtarma yolunda mühim bir adımın sahibidir. Millî Hâkimiyet prensibini isimize geldiği vakit böyle, işimize gelmediği vakit söyle anlayan bir parti olmadık. Millî Hâkimiyet prensibini doğduğu günden bu yana hangi tekâmüllerin içinden geçmiş, Cumhuriyetin temelinde nasıl yerini almışsa öyle anladık. Bir gün, vatandaşın aldatılabileceğine ayrı gün vatandaşın sağduyusuna inanmak gibi tenakuzların içinde olmadık. Esasen vatandaşın aldatılabileceğine hiç inanmadık.

Vatandaşın sağduyusuna inan dığımız için de hiç bir zaman vehim içinde olmadık.

Kendi vehimlerimizi, kendi şüphelerimizi, kendi endişelerimizi hiç bir zaman, milletin endişeleri şekline getirmedik. Bir gün memleket ufuklarını aydınlık ertesi gün karanlık göstermedik, göstermeyeceğiz de. Adalet Partisi millî hâkimiyet prensibinin vesayetle bağdaşamıyacağını ortaya koymuş ve onun için de meseleyi vüzuha getirmiştir. Biz, sadece milletin hizmetinde olan insanlarız. İktidarın yolları millete inananlara, milleti sevenlere açıktır. İktidarı hiçbir zaman izzet ve ikbâl addetmedik. İktidarı sadece mesakkatli, zor, güç ve çetin şartlar içerisinde millete hizmet yolu addettik, hakkı ve hukuku hâkim kılmaya ahdettik, hakkın ve hukukun içerisinde iktidarın yolları da vardır. Ve milletin iradesini iktidarı tâyin edecek yegâne unsur saydık. Yine tenakuzlara kapılmadık. Bir taraftan milletin reyi deyip, diğer taraftan millet bu işi bilmez, demedik. Bir taraftan seçime inanan, diğer taraftan seçilip gelmiş olanları beğenmemezlik gibi bir hâleti ruhiyenin içinde olmadık. Onun içindir ki, Adalet Partisi Türk siyasi hayatına vuzuh getirmiştir, diyorum.

Bu açık yolda Türk demokrasisini sağlam temeller üzerine kurmaya geliştirmeye, milletle birlikte cehd-ü gayret sarfetmekteyiz.»

Sandalyalar

Dünkü ayrılmalar ve iltihaklarla Parlâmentodaki sandalya durumu yeniden değişmiştir. Son Senatörün de AP ye geçmesile MP nin Senatörü kalmamıştır.

Sandalye dağılışının son durumu şöyledir :

Son iltihaklardan sonra Parlâmentoda sandalyelerin dağılışı

Partiler	Meclis	Senato
AP	246	99
CHP	96	30
G.P.	33	15
YTP.	16	2
MP	14	—
TİP	14	1
CKMP	6	2
BP.	1	—
MBG	—	14
Kontenjan	—	13
Bağımsız	19	6
Açık	5	1
	450	183

1969 yılında

(Bastarafı 1. Sahifede)

denenmişti. Ay gemisini uzaya götürecek olan **«Saturn—5»** roketi ise 9 Kasımda büyük bir başarıyla denenmiştir.

Sadece uzayda hareket edeceği için emrinde bir robot ve bir uzay plâtformu bulunan **«Ay böceği»** diğer pilotlu uzay araçlarının da olduğu gibi atmosfere dönüşü kolaylaştıracak biçimde inşa edilmemiştir ve göz şeklindeki pencereleri ve uzun bacakları ile gerçekten bir böceği andırmaktadır. Aracın yüksekliği 6.5, genişliği ise 4.60 metredir.

Başlıca görevi

Dün denenen uzay aracının tek görevi, Ay yüzeyinde incelemelerde bulunacak astronotları Ay gemisinden Aya götürüp, sonra geri getirmekten ibaret değildir. Araç, hem kalkarken, hem de olağanüstü hallerde uzayda bir roket gibi tek başına hareket edebilecektir. Astronotlar Ay yüzeyinde iken, kabin, alınan bilgilerin yere gönderilmesini sağlıyan bir radyo - telsiz istasyonu görevini yüklenecek, aracın haberleşme yön